

SĂPĂTURILE ARHEOLOGICE DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ ÎN ANUL 1960

Începînd din anul 1957 publicăm în fiecare an aceste scurte informații asupra săpăturilor executate în țara noastră în anul precedent. Notele pe care le prezentăm sînt extrase din rapoartele responsabililor de șantiere, sau, de cele mai multe ori, redactate chiar de aceștia.

În cazurile în care în aceeași localitate au fost descoperite resturi din epoci diferite, localitatea e menționată la problema pentru care au fost întreprinse inițial cercetările. Acolo unde nu se menționează instituția care a făcut cercetările, acestea au fost executate de Institutul de arheologie al Academiei R.P.R., precizîndu-se însă, atunci cînd este cazul, dacă lucrările au fost făcute în colaborare cu altă instituție.

Fiecare localitate este trecută pe harta alăturată cu numărul de ordine din această dare de seamă. Rapoartele sumare asupra săpăturilor din 1960 vor apare în *Materiale și cercetări arheologice*, vol. X.

I. STUDIAREA VIEȚII OMULUI PE TERITORIUL R.P.R. ÎNAINTE DE EPOCA DACICĂ

1. *Rominești* (r. Făget, reg. Banat). Un sondaj într-o așezare nou descoperită din perioada aurignaciană superioară. (În colaborare cu Muzeul raional Lugoj).

2. *Boinești* (r. Oaș, reg. Maramureș). S-au reluat săpăturile începute în anul 1958. Pe lângă urmele de locuire musteriene și aurignaciene descoperite în prima campanie, anul acesta au apărut și unele urme sporadice aparținînd kostenkianului.

3. *Cremenea* (com. Sita Buzăului, r. Tg. Secuiesc, reg. Brașov). Reluarea săpăturilor în punctul « Malul Dinu Buzea ». S-au descoperit trei niveluri de locuire: aurignacian mijlociu, kostenkian final și neolitic timpuriu cu microlite geometrice.

4. *Slobozia* (orașul Giurgiu, reg. București). Sondaj în care s-a descoperit un nivel de cultură aparținînd paleoliticului superior final. (În colaborare cu Muzeul raional Giurgiu).

5. *Movileni* (com. Heleşteni, r. Pașcani, reg. Iași). S-a executat un sondaj, descoperindu-se un nivel de cultură aparținînd kostenkianului final. (În colaborare cu Muzeul de istorie a Moldovei).

6. *Drăghiceanu* (r. Giurgiu, reg. București). La *Fundul Drăghiceanului*. Sondaj. S-au descoperit urme de locuire aparținînd paleoliticului superior final. În *movila I*. Sondaj. S-a descoperit un strat neolitic timpuriu cu microlite. (În colaborare cu Muzeul raional Giurgiu).

7. *Giurgiu* (reg. București). Sondaj. S-au continuat săpăturile la Malul Roșu în așezarea din paleoliticul superior final, suprapusă de urme de locuire din neolitic, bronz, La Tène și feudal timpuriu. (În colaborare cu Muzeul raional Giurgiu).

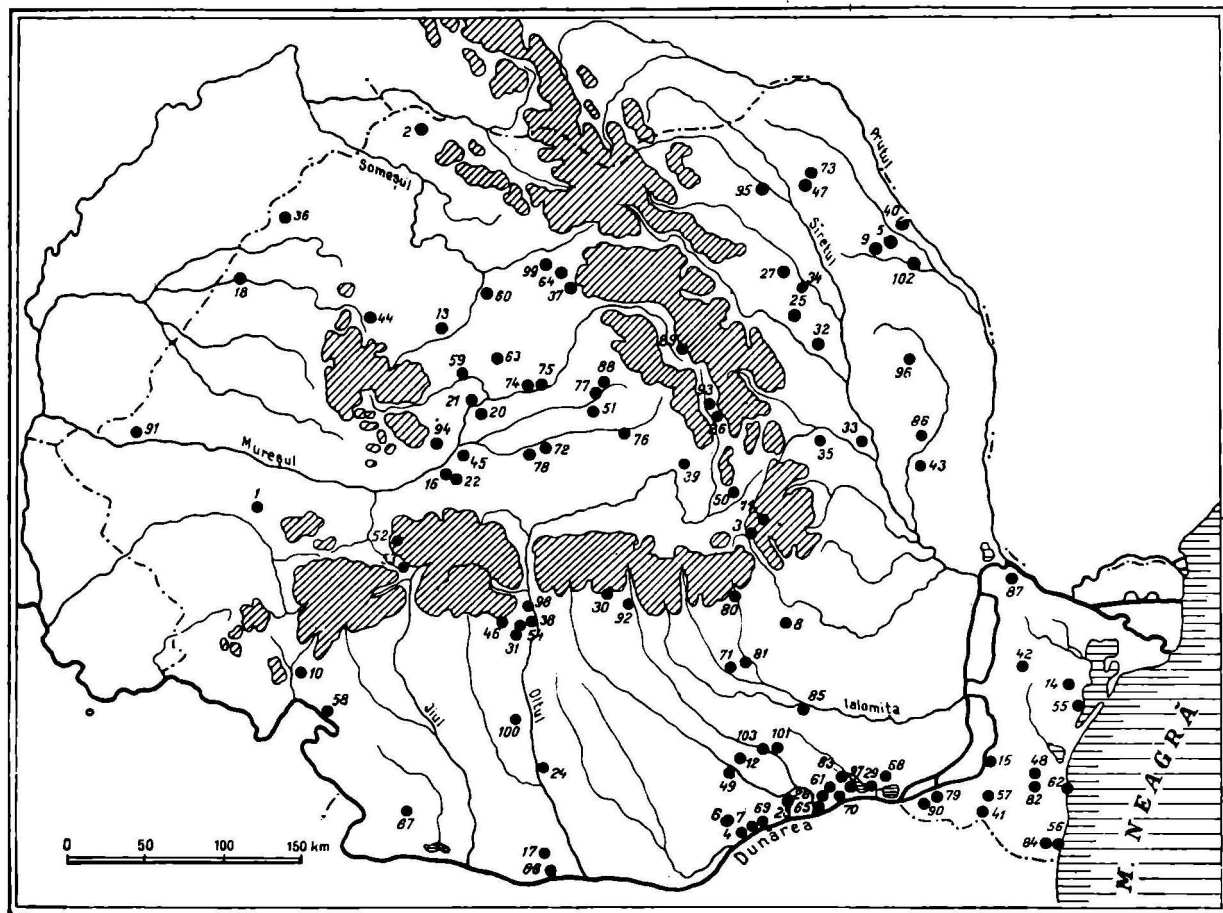

Fig. 1. — Harta Republicii Populare Romine cu localitățile menționate în această dare de seamă.

8. *Lapoș* (r. Mizil, reg. Ploiești). S-au continuat săpăturile în așezarea din paleoliticul superior final unde au apărut și slabe urme neolitice timpurii. (În colaborare cu Muzeul regional Ploiești).

9. *Spinoasa* (com. Erbiceni, r. Hîrlău, reg. Iași). Sondaj. S-au descoperit două niveluri de cultură din paleoliticul de sfîrșit cu microlite și neolitic timpuriu. (În colaborare cu Muzeul de istorie a Moldovei).

10. *Băile Herculane* (reg. Banat). *Peștera Hoților*. S-au efectuat pe bază de sondaj unele verificări stratigrafice asupra poziției vetrelor cu microlite din paleoliticul de sfîrșit romanello-aziliene. (În colaborare cu Muzeul raional Lugoj).

11. *Costanda* (com. Barcan, r. Tg. Secuiesc, reg. Brașov). Sondaj în care s-a descoperit un nivel neolitic timpuriu cu microlite geometrice.

12. *Măgurele* (orașul București). Sondaj. S-au descoperit urme postpaleolitice (neolitic, bronz, Latène, prefeudal și feudal timpuriu).

13. *Baciu* (or. Cluj). În partea de hotar numită «Gura Baciului» s-a executat o săpătură de salvare, dezvelindu-se două bordeie aparținînd unei faze vechi a culturii Criș. (Institutul de Istorie din Cluj).

14. *Baia* (Hamangia, r. Istria, reg. Dobrogea). S-a făcut un control stratigrafic în vederea periodizării culturii Hamangia. În acest scop s-a făcut un sondaj în așezarea de pe lacul Golovița și altul în apropierea satului Ceamurlia de Jos.

15. *Cernavoda* (reg. Dobrogea). S-au continuat săpăturile în cimitirul neolitic de tip Hamangia, descoperindu-se morminte noi și completindu-se planul cimitirului în zona nord-vestică. Pe «Dealul Sofia», în așezarea aparținînd culturii Cernavoda, datînd din perioada de tranziție spre epoca bronzului s-au obținut date noi în legătură cu stratigrafia și s-au descoperit trei șanțuri de apărare datînd din faza timpurie a culturii Cernavoda.

16. *Sebeș* (r. Sebeș, reg. Hunedoara). Lîngă «Podul Pripocului» se află o așezare de lungă durată cu un strat cultural de 1,80 m conținînd urme de cultură Turdaș, Bodrogkeresztúr, din epoca bronzului timpuriu (un ac de bronz în formă de disc) și din cultura Basarabi. În gropi și bordeie separate au fost găsite materiale dacice din Latène-ul mijlociu, din Latèneul timpuriu, urme romane și din sec. IV (cărămizi refolosite, fibulă cu picior întors și ceramică cenușie), documentînd în mod convingător prezența continuă a populației băștinașe în această așezare din sec. II î.e.n. pînă în sec. IV e.n. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul raional Sebeș).

17. *Vădastra* (r. Corabia, reg. Oltenia). Săpăturile s-au efectuat în partea de nord a așezării, spre valea Obîrșiei, continuîndu-se săpăturile din 1959. Straturile de cultură documentate aici, Vădastra I și Vădastra II, sînt subțiri dar bogate în resturi arheologice, mai ales ceramică. În partea de sud, se ridică șanțul de înconjur al așezării, săpat în faza mai veche a culturii Vădastra, Vădastra I și astupat în faza mai nouă, Vădastra II. În solul arat s-au găsit resturi aparținînd stratului Sălcuța și straturilor mai noi distruse de arături și apele de șiroire. Două gropi de bordeie aparțin secolului al XVIII-lea.

18. *Oradea* (reg. Crișana). În cartierul Salca-Ghețarie s-au secționat mai multe bordeie și locuințe de suprafață aparținînd culturii Tisa. Al 3-lea nivel de locuire cuprinde fragmente ceramice de tip Bodrogkeresztúr, Baden, Coțofeni etc. S-au mai descoperit șapte morminte și un bordei din sec. X. (Institutul de istorie Cluj).

19. *Mugenii* (r. Odorhei, reg. Mureș-Aut. Maghiară). La N de comună, pe locul «Pagyvan-tető» s-au descoperit resturile unei locuințe cu material neolitic, de tip Tisa, în care și un ciocan-topor de aramă. Pe «Vizlok» s-au descoperit resturi neolitice, dacice din epoca romană, din perioada de început a feudalismului (probabil sec. VII) și din sec. XI—XII. Dintre acestea mai importante sînt două locuri dacice, probabil de cult, din epoca romană. La SV de comună, pe locul «Ibor töve», s-a descoperit o mică așezare din epoca romană, iar la «Telekkutja» o așezare mai întinsă din prima epocă a fierului. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul raional Odorhei).

20. *Noșlac* (r. Aiud, reg. Cluj). În diferite puncte ale comunei s-au descoperit și cercetat: o așezare cu ceramică pictată de tip Petrești, două gropi hallstattiene, un bordei și două morminte de înhumare din epoca romană, un bordei și două gropi de provizii din sec. V, zece morminte din sec. VI—VII e. n., trei morminte avare din sec. VII, un bordei din sec. VII—VIII și un bordei cu cuptor din sec. IX—X. (Institutul de istorie Cluj.)

21. *Războieni-Cetate* (r. Aiud, reg. Cluj). S-a săpat într-o așezare neolitică cu ceramică pictată de tip Petrești, verificându-se urmele a 21 bordeie. S-au descoperit de asemenea urmele unei așezări și ale unui cimitir roman cu sarcofage de cărămidă, precum și un cimitir de înhumare din prima perioadă a epocii fierului. (Institutul de istorie Cluj.)

22. *Răbău* (r. Sebeș, reg. Hunedoara). În punctul «La Șipote» a fost cercetată o vastă așezare cu ceramică pictată transilvană aparținând ultimului nivel al acestei culturi. Deasupra ei se află materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni și Basarabi.

La «Budurău» a fost sondată o așezare romană rurală. Au apărut și fragmente ceramice de tip Coțofeni. (Institutul de istorie Cluj și Muzele de la Alba Iulia, Sibiu și Sebeș.)

23. *Radovanu* (r. Oltenița, reg. București). Pe locul «La Muscalu» s-au făcut săpături într-o așezare (tell) de la începutul fazei neolitice Petru Rareș. S-au dezvelit resturile unei locuințe. Pe locul «Neguleasa» s-au început săpăturile într-o seliște cu mai multe niveluri din epoca feudală timpurie (și feudală. S-au dezvelit resturile unei locuințe din sec. XVII și porțiuni din trei bordeie mai vechi. În colaborare cu Muzeul raional Oltenița).

24. *Ipoțești* (r. Slatina, reg. Argeș). S-au continuat săpăturile începute în anul 1959 pe locul «La conac». În așezarea neolitică s-au găsit numeroase unelte, fragmente ceramice și figurine din faza Petru Rareș, de tranziție între cultura Boian și cultura Gumelnița. În stratul superior din epoca feudală timpurie s-au cercetat două bordeie, în care s-au găsit mai multe vase. (În colaborare cu Muzeul regional Pitești).

25. *Traien* (r. Buhuși, reg. Bacău). În așezarea precucuteniană de pe «Dealul Viei» s-au descoperit materiale importante, care lămuresc multe dintre problemele fazei Precucuteni I. S-a dezvelit o locuință și s-a identificat șanțul de apărare, cea mai veche lucrare neolitică de acest fel descoperită în țara noastră.

În așezarea cucuteniană de pe «Dealul Fintinilor» s-a completat traseul celui de-al doilea șanț de apărare și s-au dezvelit câteva locuințe din faza A—B. S-a descoperit de asemenea o locuință cu material interesant, aparținând culturii ceramicii liniare.

26. *Păuleni* (r. Ciuc, Reg. Mureș-Aut. Maghiară). S-au continuat săpăturile la «Cetate», constându-se două faze de fortificație a așezării neolitice de tip Ariușd, peste care s-a suprapus o așezare din epoca bronzului. (Muzeul regional Sf. Gheorghe).

27. *Tirpești* (com. Petricani, r. Tg. Neamț, reg. Bacău). S-a săpat în continuarea sondajului din 1959, identificându-se: la bază un nivel de ceramică liniară suprapus de un nivel precucutenian; un nivel aparținând perioadei de sfârșit a culturii Protocucuteni și de început a fazei Cucuteni A₂; un nivel Cucuteni B; urme sporadice Gorodsk-Horodiște, precum și urmele unei așezări dacice distruse. (În colaborare cu Muzeul regional Bacău).

28. *Gumelnița* (or. Oltenița, reg. București). S-a făcut un sondaj stratigrafic în «tell»-ul neolitic. Printre materialele descoperite, menționăm un pandantiv de aur, o statueta tesalică etc. (În colaborare cu Muzeul raional Oltenița).

29. *Vărăști-Boian* (r. Călărași, reg. București). S-au continuat săpăturile în așezarea Boian A și în sectorul necropolei gumelnițene. În așezare s-a descoperit un material bogat din faza Vidra a culturii Boian, precum și din prima și a doua epocă a fierului. În sectorul necropolei s-au descoperit numeroase unelte și materiale de tip Dudești și 23 morminte gumelnițene. (În colaborare cu Centrul de antropologie al Academiei R.P.R.).

30. *Apa Sărată* (r. Muscel, reg. Argeș). Lucrări de salvare în apropierea castrului roman Jidova. S-au descoperit morminte de înhumatie și de incineratie în cutii din lespezi de piatră. Mormintele datează din epoca bronzului. (În colaborare cu Muzeul raional Cîmpulung).

31. *Govora-Băi* (r. R. Vilcea, reg. Argeș). S-a făcut un sondaj de informare într-o așezare de tip Glina III, din epoca bronzului, descoperită, anul acesta. De asemenea s-au făcut cercetări într-o așezare dacică. (În colaborare cu Muzeul raional R. Vilcea).

32. *Costișa* (r. Buhuși, reg. Bacău). S-au continuat săpăturile în așezarea din epoca bronzului, dezvelindu-se mai multe complexe de locuire ale culturii Bilii Potik-Costișa și Monteoru. (În colaborare cu Muzeul regional Piatra Neamț).

33. *Mindrișca* (r. Adjud, reg. Bacău). S-au continuat săpăturile începute în 1959 pe «Titelca Morăriei» și pe «Terasa Morăriei». Pe «Titelca» s-au găsit resturi de locuințe și materiale aparținând culturii Precucuteni și celor două niveluri de locuire Monteoru I c 3. Pe «Terasă», unde lipsesc urmele neolitice a fost identificată și faza Monteoru I c 2. S-a constatat că așezarea de tip Monteoru a avut două șanțuri de apărare. (În colaborare cu Muzeul regional Bacău).

34. *Văleni* (r. Roman, reg. Bacău). Pe «Dealul lui Dănilă» s-a săpat într-o așezare din epoca bronzului, aparținând culturii de tip Bilii Potik-Costișa. S-au descoperit două complexe de locuire. S-a dezvelit de asemenea un bordei cu material Noua. La punctul «La moară» s-au continuat săpăturile în așezarea dacică din sec. I—III e.n. S-au identificat și resturi ale unei așezări de tip Noua. (În colaborare cu Muzeul raional Roman).

35. *Bogdănești* (r. Tg. Ocna, reg. Bacău). La punctul «Todoscanu» s-au continuat săpăturile în așezarea de tip Monteoru din epoca bronzului. La punctul «Podeac» s-a executat un sondaj, descoperindu-se resturi de locuire Cucuteni A și B, precum și urme sporadice aparținând culturii Gorodsk. (Muzeul de istorie a Moldovei și Muzeul raional Tg. Ocna).

36. *Otomanii* (com. Sălacea, r. Marghita, reg. Crișana). În continuarea săpăturilor din anul 1959 s-a trasat o secțiune longitudinală peste partea nordică a «Cetățuiei», așezarea eponimă a culturii. Au fost secționate două șanțuri de apărare, unul care înconjoară așezarea și se leagă cu cel de pe partea de sud și un al doilea care taie numai botul dealului. Într-o suprafață din interiorul «Cetățuiei» s-au constatat trei niveluri (Otomanii I—III) corespunzând celor trei faze de la Tószeg. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul regional Oradea).

37. *Șieu-Măgheruș* (r. Bistrița, reg. Cluj). Pe dealul numit «Hegheriș» s-a identificat o modestă așezare aparținând epocii bronzului (cultura Wietenberg) și o fortificație de pământ, medievală, datînd din sec. XIV. (Institutul de istorie din Cluj, în colaborare cu Muzeul raional Bistrița).

38. *Vlădești* (r. R. Vilcea, reg. Argeș). S-a executat un control stratigrafic în așezarea aparținând culturii Verbicioara din epoca bronzului. (În colaborare cu Muzeul raional R. Vilcea).

39. *Baraolt* (r. Sf. Gheorghe, reg. Brașov). Lingă piriul Baraolt, la cariera de nisip, s-a săpat o porțiune de 230 m², în care s-au descoperit 13 gropi datînd din epoca tîrzie a bronzului, din epoca dacică și din sec. X e.n. (Muzeul regional Sf. Gheorghe).

40. *Proboța* (r. Iași, reg. Iași). S-au făcut săpături pe dealul «Unchetea», în necropolele de la sfîrșitul epocii bronzului și de la începutul epocii migrațiilor, descoperindu-se 21 morminte de înhumatie de la sfîrșitul epocii bronzului și șapte morminte de înhumatie, sarmatice, din sec. III e.n. (Muzeul de istorie a Moldovei în colaborare cu Colectivul de antropologie de pe lingă Filiala din Iași a Academiei R.P.R.).

41. *Valea Rea* (r. Adamclisi, reg. Dobrogea). Sondaj. S-a descoperit un depozit de brățări și aplici de bronz de la sfîrșitul epocii bronzului. (Muzeul regional al Dobrogei).

42. *Calfa* (r. Hîrșova, reg. Dobrogea). Sondaj. S-a descoperit un depozit de la sfîrșitul epocii bronzului, conținînd seceri, topoare, turte de bronz etc. (Muzeul regional al Dobrogei).

43. *Gîrbovăț* (com. Ghidigeni, r. Tecuci, reg. Galați). La punctul «Zahareasca» s-au executat săpături într-o așezare de tip «zolnik», aparținînd culturii Noua de la sfîrșitul epocii bronzului. La

punctul « Arcaci » s-a săpat într-o așezare din sec. VIII-IX e. n. (Muzeul de istorie a Moldovei și Muzeul raional Tecuci).

44. *Huedin* (r. Huedin, reg. Cluj). La NV de orășel, pe locul numit « Bolic » s-au executat săpături de informare într-o mare așezare hallstattiană cu val dublu, palisadă și șanț de apărare. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul raional Huedin).

45. *Teleac-Drimbar* (com. Hăpria, r. Alba, reg. Hunedoara). În continuarea săpăturilor din anul 1959, în marea așezare hallstattiană de pe lângă malul Mureșului, au fost identificate într-un strat cultural de 2 m grosime trei niveluri de locuire și a fost secționat valul și șanțul de pe latura nordică. S-a stabilit locul porții antice care corespunde cu actuala intrare în cetate. În afară de bogate materiale ceramice, au fost găsite un topor de fier cu aripioare și un celt de fier, datind așezarea cu precădere în Hallstatt C. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul Alba Iulia).

46. *Ferigle* (com. Costești, r. Horezu, reg. Argeș). S-au săpat circa 30 movile mici hallstattiene, în care s-a descoperit un număr aproximativ de 100 morminte de incinerare. Mormintele datează din sec. VI—V î.e.n. și conțin un bogat inventar de arme de fier, între care două *akinakes*. (În colaborare cu Muzeul regional Pitești).

47. *Sfîncești* (r. Botoșani, reg. Suceava). La punctul « Bobeica » s-a făcut un sondaj într-o « cetate » de pământ, prevăzută cu val și șanț de apărare, datind de la sfîrșitul primei epoci a fierului (sec. V—III î.e.n.). (Muzeul de istorie a Moldovei și Muzeul raional Botoșani).

48. *Castelu* (r. Medgidia, reg. Dobrogea). Sondaj. S-a descoperit un cazan de bronz scitic, de tipul și mărimea cazanului de la Scorțaru. (Muzeul regional al Dobrogei).

II. CULTURA GETO-DACĂ

49. *Popești* (r. Drăgănești-Vlașca, reg. București). S-a extins suprafața explorată în colțul de SE al cetății getice, descoperindu-se noi urme ale construcțiilor formînd curtea șefului de trib local din sec. II—I î.e.n.

50. *Peleni* (r. Tîrgu Secuiesc, reg. Brașov). S-a făcut un sondaj pe locul « Nyirtető », unde se descoperise întîmplător un tezaur de argint dacic, compus din trei capete de spirale de lanț aurite, 2 fibule-linguriță etc. și 30 monede romane republicane. Tezaurul a fost într-o oală de lut, din care s-a păstrat numai fundul. La capătul dinspre Zăhala a satului s-a descoperit o așezare de tip Noua, pe care s-a suprapus un cimitir din sec. XI. S-au dezvelit opt morminte. Într-unul s-a găsit un inel de pîr din bronz cu capătul în formă de S. (Muzeul regional Sf. Gheorghe).

51. *Sălașuri* (com. Vețca, r. Tg. Mureș, Reg. Mureș-Autonomă Maghiară). S-a săpat în așezarea dacică din sec. I î.e.n., descoperită pe locul numit « Téglásdűlő ». Așezarea e suprapusă de o altă așezare, care se datează, după ceramica descoperită, în sec. VIII—IX e.n. (Muzeul regional Sf. Gheorghe).

52. *Grădiștea Muncelului* (r. Orăștie, reg. Hunedoara). Săpăturile au continuat la pavajul de andezit care reprezintă « soarele », dezvelindu-se substrucția alcătuită din două șiruri de blocuri. S-a dezgropat de asemenea o terasă cu o locuință civilă. (Institutul de istorie Cluj).

53. *Bănița* (r. Petroșani, reg. Hunedoara). Săpăturile de la Bănița au început în 1960. S-a putut constata că pe înălțimea « Cetatea » a existat o puternică cetățuie dacică, făcînd parte din complexul de fortificații dacice din Munții Orăștiei. Monumentele descoperite se datează între sec. I î.e.n. și sec. I e.n. (În colaborare cu Muzeul regional Deva.)

54. *Ocnia* (r. R. Vilcea, reg. Argeș). S-a descoperit un complex de cetăți dace pe înălțimile situate la sud-est de saline. S-au făcut sonde de informare atît în așezări, cit și pe terasa uneia din cetăți. În colaborare cu Muzeul raional R. Vilcea).

III. EPOCA GRECO-ROMÂNĂ

55. *Histria* (r. Istria, reg. Dobrogea). S-au făcut săpături în următoarele sectoare: Sectorul T (Templu), cercetări și sondaje pentru cunoașterea celei mai vechi depuneri anterioare construcțiilor arhaice, descoperite pînă acum. S-a descoperit o fază anterioară a Templului A. Sectorul D (Domus): s-au dezvelit unele locuințe în spre nord-est. Sectorul X pe platou: s-au făcut unele sondaje pe marginea de vest a platoului. Sectorul Z₂: s-a urmărit în continuare traseul zidului de incintă din sec. V. î.e.n. Sectorul necropolei tumulare, s-au săpat șase movile funerare, majoritatea din epoca romană timpurie.

În Istria-sat s-au săpat 28 morminte în cimitirul plan din sec. VI-II î.e.n. și 128 morminte în cimitirul din sec. IX—X e.n.

56. *Mangalia* (reg. Dobrogea). În săpăturile care s-au executat în cursul anului 1960 s-a identificat latura de vest și în general întregul traseu al zidului de incintă. Pe latura de vest zidul grecesc este suprapus de zidul ridicat în epoca romană. În zonele în care se construiesc noile blocuri, s-au dezgropat morminte atît în necropola elenistică cît și în cea romană. S-au descoperit cu acest prilej obiecte de podoabă, statuete de teracotă, vase de lut și de alabastru, precum și un tezaur monetar din sec. III e.n., cuprinzînd circa 7 000 de monede pontice și romane imperiale.

57. *Adamclisi* (r. Adamclisi, reg. Dobrogea). În anul 1960 s-au efectuat în jurul monumentului triumfal de la Adamclisi sondaje și săpături care au scos la iveală următoarele: un strat aproape continuu, în jurul monumentului pe rază de circa 5—7 m provenit din săpăturile efectuate de Gr. Tocilescu în anii 1882; un strat discontinuu de pietre mărunte fără ceramică; un strat de pietre cu ceramică din sec. II legat de epoca de construire a monumentului; un strat steril anterior construirii monumentului care demonstrează că nu a existat nici o locuire mai veche de sec. II e.n.

58. *Turnu Severin* (r. T. Severin, reg. Oltenia). S-au continuat săpăturile în diferite sectoare ale castrului: la zidul de incintă, latura de nord inclusiv poarta etc. S-a descoperit aggerul zidului, drumul de nord, vetre etc. (În colaborare cu Muzeul raional T. Severin și cu Direcția monumentelor istorice).

59. *Turda* (r. Turda, reg. Cluj). Cu ocazia unor lucrări, s-au descoperit în valea Sindului resturi de clădiri, cuptoare, un drum, două altare, o statuie feminină de piatră etc.; toate din epoca romană. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul raional Turda).

60. *Gherla* (r. Gherla, reg. Cluj). Cu prilejul construirii Combinatului pentru industria lemnului s-au descoperit pe teritoriul castrului fragmente de inscripții, sculpturi, monede, statuete diferite, materiale de construcție și o diplomă militară. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul raional Gherla).

61. *Ulmeni* (r. Oltenița, reg. București). În urma descoperirii întîmplătoare a mai multor morminte sarmatice, s-au făcut săpături de salvare care au scos la iveală încă trei morminte. Materialul găsit în morminte (vase, mărgel, oglinzi, fibule etc.) și în special obiectele de factură romană datează mormintele în sec. II e.n. (În colaborare cu Muzeul raional Oltenița).

62. *Constanța* (reg. Dobrogea). În 1960 au continuat săpăturile la edificiul cu mozaic de pe faleză portului, degajîndu-se mozaicul pe o suprafață de 90×20 m, patru încăperi pe terasa inferioară etc.

În străzile Elena Pavel, K. Marx, I. C. Frimu etc. și în Piața Ovidiu s-au descoperit ziduri de edificii, pavaje, apeducte, canale etc.

Zidul de incintă a fost urmărit mai departe spre vest.

Un număr de circa 200 morminte au fost dezgropate în necropolele din sec. I—III și IV—VI.

Pe terenul gării vechi au fost scoase la iveală ruinele a două bazine mari cu abside, trei cuptoare de ceramică, fîntîni, străzi etc. (Muzeul regional al Dobrogei).

63. *Soporul de Cîmpie* (r. Turda, reg. Cluj). În 1960 au continuat săpăturile din anii precedenți în cimitirul dacic din epoca romană (sec. II—III e.n.). Au fost dezgropate alte 28 de morminte: unul de înhumație, două capete de copii înhumate izolat, 18 de incinerare în urnă și șapte de incinerare cu groapă simplă (fără urnă). Numărul total de morminte descoperite pînă acum în acest cimitir este de 192. În sat, lîngă postul de miliție, s-au descoperit trei morminte de incinerare cu urnă. Urna

salvată dintr-unul din morminte se datează la sfârșitul sec. III sau începutul sec. IV e.n. (Institutul de istorie Cluj).

64. *Orheiul Bistriței* (r. Bistrița, reg. Cluj). S-au continuat săpăturile făcute în 1957–1959 la castrul roman și la așezarea dependentă. S-a dezvelit în întregime baia castrului. În apropierea castrului s-a descoperit un cuptor roman de ars cărămizi. În castru s-au mai găsit monede, țigle cu stampila unității, fibule, materiale de construcții, precum și ceramică romană asociată cu ceramică dacică, modelată cu mîna. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul raional Bistrița).

65. *Oltenița* (r. Oltenița, reg. București). La circa 3 km spre nord de orașul Oltenița, în punctele Coadă Lupului, Iordoc și Renie au fost descoperite întâmplător și prin săpături 14 morminte sarmatice. Inventarul unor morminte este compus din vase, mărgel, oglinzi, fusaiole etc. În linii mari mormintele se datează în sec. III e.n. (În colaborare cu Muzeul raional Oltenița).

66. *Sucidava* (com. Celei, r. Corabia, reg. Oltenia). S-au continuat săpăturile în așezarea urbană antică pentru a se urmări sistemul de apărare al orașului roman, S-au executat cinci mari secțiuni pe latura de est a cetății precizîndu-se zidul de apărare, un turn pătrat și două circulare la colțuri. Fortificarea orașului roman s-a realizat la mijlocul secolului III e.n. (monede și ceramică), cu un zid de piatră și un șanț, executate în grabă, sub presiunea evenimentelor. S-a descoperit de asemenea un bordei romînesc din secolul XIII–XIV cu vase și diferite obiecte.

67. *Cioroiul Nou* (com. Cioroiși, r. Băilești, reg. Oltenia). S-au continuat săpăturile din anii 1938 și 1959. Cu ajutorul a opt secțiuni săpate în cetatea de pămînt de aci rezultă că fortificațiile s-au ridicat la mijlocul secolului III e.n. și că viața în cetate a fost de scurtă durată. S-au descoperit urmele unei importante clădiri și ale unor terme care vor fi săpate total în anul viitor. Între obiectele descoperite se remarcă trei capete de statuete din marmură și o inscripție privitoare la sclavi. (Muzeul regional al Olteniei).

IV. PERIOADA DE TRECERE LA FEUDALISM ȘI EPOCA FEUDALĂ

68. *Independența* (r. Călărași, reg. București). S-au dezvelit cinci locuințe din sec. IV e.n. și un bordei din sec. X. În necropola din sec. IV au mai fost dezgropate cinci morminte de inhumație și unul de incinerare. (În colaborare cu Muzeul de istorie din Călărași).

69. *Oinacu* (r. Giurgiu, reg. București). S-au reluat săpăturile începute în 1930 de I. Andrieșescu. S-au descoperit 24 morminte, dintre care șase sarmatice din sec. II–III e.n., iar celelalte din a doua jumătate a sec. IV e.n. (cultura Sintana de Mureș). S-a descoperit de asemenea o așezare din sec. IV, în care s-a făcut un sondaj. (În colaborare cu Muzeul raional Giurgiu).

70. *Spanjov* (r. Oltenița, reg. București). S-au descoperit încă trei morminte de inhumație din sec. IV, aparținînd culturii Sintana de Mureș-Cerneahov.

71. *Tîrșor* (r. și reg. Ploiești). Continuarea săpăturilor a scos la iveală 150 morminte aparținînd culturii Sintana de Mureș-Cerneahov (sec. IV e.n.). Numărul total al mormintelor dezvelite se ridică la 230. Tot în această campanie s-au făcut unele precizări stratigrafice în sensul că primul nivel aparține sarmaților, al doilea dacilor liberi care se incinerau, nivelul al treilea, de inhumație, aparținînd culturii Sintana-Cerneahov. Menționăm de asemenea descoperirea unui mormînt avaric. (În colaborare cu Muzeul de istorie Ploiești).

72. *Bratei* (r. Mediaș, reg. Brașov). S-au făcut săpături în punctul numit «La zăvoi», pe o terasă a Tîrnavei Mari, într-un cimitir de incinerare cu gropi arse. S-au dezvelit 76 de morminte. Ceramica și obiectele de inventar (fibule, cuțite, mărgel etc.) permit datarea complexului în sec. V e.n.

73. *Botoșani* (r. Botoșani, reg. Suceava). Săpătură de salvare pe Dealul Căramidăriei unde au fost descoperite întâmplător patru morminte. S-au dezgropat alte patru morminte de inhumație, avînd

orientarea NNV—SSE și V—E. Acestea din urmă conțineau schelete cu craniul deformat. După inventarul lor, mormintele par a data din sec. V e.n. (Muzeul de istorie a Moldovei).

74. *Iernut* (r. Luduș, reg. Mureș-Autonomă Maghiară). Au fost continuate cercetările începute încă de șantierul Morești în următoarele trei puncte: 1, « La Gîrle » au fost constatate în baia de pietriș urme de locuire și bordeie din sec. VI e.n.; 2, în cîtunul Sf. Gheorghe s-au identificat, într-un bogat complex stratigrafic, cultura Wietenberg, ceramică dacică din Latène-ul mijlociu, precum și ceramică dacică asociată cu cea romană atestînd continuitatea dacică în perioada provincială romană, ceramică din a doua jumătate a mileniului întii e.n., precum și ceramică feudală; 3, « La hulpiști » au fost aflate în sondaje materiale ceramice neolitice (cultura Criș), din epoca bronzului (cultura Wietenberg), din perioada romană provincială și din perioada de trecere la feudalism (sec. VI). (Institutul de istorie Cluj).

75. *Lechința* (com. Iernut, r. Luduș, Reg. Mureș-Autonomă Maghiară). În cunoscuta așezare de lungă durată de pe « Săliște » s-au efectuat secțiuni pentru stabilirea existenței urmelor prefeudale și compoziției stratigrafice a așezării. S-au găsit materiale feudale timpurii, un puternic strat din perioada romană asociată cu cea dacică primitivă (ceașcă) documentînd în mod sigur din punct de vedere arheologic continuitatea dacică în perioada romană. Lipsește însă un strat din Latène-ul dacic tîrziu, existînd doar material dacic din Latène-ul mijlociu. Dedsutbul acestora se află materiale hallstattiene și urme răzlețe ale culturii Coțofeni. (Institutul de istorie Cluj).

76. *Porumbenii Mici* (r. Odorhei, reg. Mureș-Autonomă Maghiară). A fost continuată cercetarea șanțului și a valului despărțitor la cetatea « Galath ». Ceramica descoperită confirmă cele constatate în anii precedenți. (Institutul de istorie, Muzeul regional Sf. Gheorghe și Muzeul raional Cristur).

77. *Beșid* (r. Tg. Mureș, reg. Mureș-Autonomă Maghiară). Pe locul numit « Lóc » s-a dezvelit o locuință aparținînd culturii de tip Sintana de Mureș, iar pe locul « Nagyszénafű » trei bordeie care par a data din sec. VIII—IX. (Muzeul regional Sf. Gheorghe).

78. *Mediaș* (r. Mediaș, reg. Brașov). Pe panta « Dealul Furcilor », deasupra drumului spre Dîrlog, la marginea orașului, cu ocazia unor lucrări edilitare, a fost identificat un cimitir biritual, datînd din sec. IX e.n. În urma sondajelor întreprinse au fost găsite șase urne și un mormînt dublu de înhumăție conținînd în plus și o urnă îngropată o dată cu scheletele. (Institutul de istorie Cluj și Muzeul raional Mediaș).

79. *Satu Nou* (com. Canlia, r. Adamclisi, reg. Dobrogea). Pe teritoriul satului s-a descoperit întîmplător o nouă necropolă de incinerăție din sec. IX—X. S-au dezvelit trei morminte cu urne.

80. *Sîlon* (r. Teleajen, reg. Ploiești). S-a identificat o cetate cu ziduri de piatră din sec. IX—X, singura de acest fel descoperită pînă acum pe teritoriul țării noastre. În afară de fragmente ceramice și diferite obiecte de fier și os, s-au mai găsit în săpături semne și inscripții runice.

81. *Bucov* (r. și reg. Ploiești). S-au cercetat 23 complexe, dintre care resturile unei case și mai multe gropi din epoca feudală (sec. XVI—XVII); două locuințe de suprafață, două bordeie și mai multe gropi care fac parte din trei niveluri de locuire din epoca feudală timpurie (sec. IX—X), precum și mai multe gropi cu materiale dacice tîrzii (sec. III e.n.).

82. *Basarabi* (r. Medgidia, reg. Dobrogea). Cu prilejul executării de către Direcția monumentelor istorice a unor lucrări de consolidare, Institutul de arheologie a reluat săpăturile arheologice la monumentele descoperite în cariera de piatră. În fața intrării în bisericuța care datează din anul 992, descoperită în 1957, s-a dat, la adîncimea de 8,5 m peste stîncă de cretă cioplită în trepte și terase rezultat al exploatării masivului în sec. IX—X. S-au dezvelit în întregime unele încăperi identificate mai dinainte, precizîndu-se că una îndeplinea funcția de capelă funerară. S-au descoperit alte galerii și încă o bisericuță cioplită tot în masivul de cretă. S-au mai găsit de asemenea noi grafite, cu conținut religios sau profan. Așezarea propriu-zisă nu a fost încă descoperită.

83. *Suliana* (r. Oltenița, reg. București). În campania de lucru din 1960 au fost continuate săpăturile în necropola din sec. X. Au fost descoperite 18 morminte de înhumăție și unul de incinerăție. Unele morminte conțineau un inventar bogat.

84. *Limanu* (Mangalia, reg. Dobrogea). Într-o așezare din sec. X s-au descoperit trei locuințe. Una, compusă din cameră de locuit și o dependență, era construită din piatră. Celelalte două erau bordeie adâncite în pământ. S-au descoperit fragmente ceramice, pietre de rîșniță și obiecte de metal. (În colaborare cu Muzeul regional Constanța).

85. *Dridu* (r. Urziceni, reg. București). S-au continuat săpăturile în așezarea din sec. X—XI de pe malul sudic al lacului Comana. S-au dezvelit patru bordeie din faza veche a locuirii și patru cuptoare. În afară de acestea s-au mai descoperit trei cuptoare de alt tip, gropi lungi, aproape dreptunghiulare, cu corlurile rotunjite și luate cu humă, săpate de la nivelul de locuire al sec. X.

86. *Bîrlad* (reg. Iași). La punctul « Prodana » s-a făcut un sondaj într-o așezare din sec. X—XI e.n. S-au descoperit patru semibordeie, dintre care unul a fost folosit probabil ca atelier pentru prelucrarea minereului de fier. S-au găsit de asemenea urme sporadice hallstattiene. (Muzeul de istorie a Moldovei și Muzeul raional Bîrlad).

87. *Garvăn* (r. Măcin, reg. Dobrogea). S-au reluat săpăturile într-un sector în care cu zece ani înainte se săpase numai în stratul feudal timpuriu, degajîndu-se ruinele unor construcții romano-bizantine din sec. IV—VI. Într-una din ele, care servise ca depozit de alimente, s-au descoperit patru chiupuri (dolia). S-a observat că zidurile unor clădiri erau construite din piatră și puțină cărămidă, iar în partea superioară din calupuri de chirpici.

În sectorul D s-a săpat o nouă porțiune a așezării feudale timpurii (sec. X—XII), verificîndu-se observația că bordeiele arse, cu inventar ceramic bogat, constituie nivelul penultim de locuire. În partea de E a cetății, s-a reluat cercetarea unor bordeie feudale timpurii.

88. *Ghindari* (r. Tg. Mureș, Reg. Mureș-Autonomă Maghiară). La sud de comună, pe malul stîng al Tîrnavei, s-au făcut săpături în « Cetatea lui Maka ». S-a constatat că cetatea cu incinta de piatră, care a fost distrusă în secolul trecut, a fost construită peste o așezare fortificată dacică. (Muzeul regional Sf. Gheorghe).

89. *Gheorgheni* (r. Gheorghieni, Reg. Mureș-Autonomă Maghiară). S-au făcut săpături în « Cetatea lui Bod ». Cetatea feudală are forma ovală și incinta de piatră. A fost construită pe o așezare prefeudală din sec. III—IV e.n. (Muzeul regional Sf. Gheorghe).

90. *Galița* (r. Adamclisi, reg. Dobrogea). La « Păciul lui Soare » anul acesta s-au dezvelit porțiuni de incintă ale cetății din sec. X. Paralel cu aceasta au fost culese date bogate care atestă caracterul orășenesc al așezării din sec. XIII—XV.

91. *Pecica-Rovine* (r. Arad, reg. Banat). S-a săpat pe « Șanțul Mare », în cunoscuta așezare din epoca bronzului. S-au descoperit peste 100 morminte din sec. XI—XII. Din inventarul lor fac parte cercei de bronz cu capul în formă de S. Sub acest nivel s-a descoperit un bogat nivel dacic. Pentru lămurirea stratigrafiei așezării, în unele locuri s-a săpat pînă la 4,30 m. În stratul foarte bogat aparținînd epocii bronzului s-au identificat opt niveluri (Institutul de istorie Cluj).

92. *Cetățeni* (r. Muscel, reg. Pitești). Între comunele Cetățeni și Bădeni, pe malul stîng al râului Dîmbovița se găsește așa-numita « Cetățuia și schitul lui Negru Vodă ». Săpăturile au scos la iveală urme de locuire dacice, precum și urme datînd din sec. XII—XV e.n. Resturile dacice sînt bogate pe partea ce coboară spre rîu. S-au găsit numeroase locuințe, ceramică indigenă și elenistică, amfore locale și de proveniență rhodiană, monede imitații după cele grecești, un tezaur de monede republicane romane, două fibule dacice de argint și două podoabe de aur. Pe terasa stîngă a râului Dîmbovița au fost identificate urmele a două biserici și ale unor morminte civile din sec. XIII—XVI.

La *Cetățeni din Deal* s-au făcut săpături pe locul numit « Cornul Malului », descoperindu-se patru morminte în cutii din lespezi de piatră, datînd din epoca bronzului. S-au descoperit de asemenea urmele unor morminte de incinerare. (În colaborare cu Muzeul regional Pitești și cu Muzeul raional Cîmpulung).

93. *Racu* (r. Miercurea Ciucului, reg. Mureș-Autonomă Maghiară). S-a săpat în « Cetatea Păgînă ». Cetatea are incinta de piatră și un bastion de colț, de formă dreptunghiulară. Datează